

PEFC Danmark standard

PEFC DK 001-3

PEFC Danmarks

Skovstandard

Revideret standard marts 2012, medtilføjelser oktober 2012 og november 2013

PEFC Danmark

Amalievej 20
DK-1875 Frederiksberg C
Tel: +45 33 24 42 66
E-mail: info@pefc.dk
Web: www.pefc.dk

Copyright notice

© PEFC Danmark 2012

Dette PEFC Danmark dokument er copyright beskyttet af PEFC Danmark. Dokumentet er frit tilgængeligt på PEFC Danmarks hjemmeside eller ved henvendelse til PEFC Danmark.

Det er ikke tilladt at tilføje ændringer eller tilføjelser til dette dokument, ligesom at det ikke er tilladt at optrykke eller kopierer dokumentet med kommerciel udnyttelse for øje uden tilladelses fra PEFC Danmark.

Den officielle version af dokumentet er Dansk, men er oversat til engelsk. I tvivlstilfælde er det den danske version som er gældende.

Dokumentets titel: PEFC Danmarks skovstandard

Dokument nummer: PEFC DK 001-3:

Godkendt af: PEFC Danmark

Dato: 28.03.2012, med tilføjelser 23.10.2012 og 22.11.2013

Godkendt af: PEFC Council

Dato: 23.05.2013 og tilføjelser d. 17.02.2014

1. INDLEDNING	3
2. ANVENDELSESOMRÅDE:	3
3. REFERENCER	3
4. DEFINITIONER.....	4
5. SKOVEJERENS ANSVAR VED CERTIFICERING	4
6. GENERELLE RETNINGSLINIER FOR SKOVDRIFTEN.....	4
7. KRITERIER OG INDIKATORER FOR BÆREDYGTIG SKOVDRIFT	6
BILAG 1 - RELEVANT DANSK LOVGIVNING	18
BILAG 2 - KOMPETENCEKRAV TIL MASKINFØRERE DER OPERERER I PEFC CERTIFICEREDE SKOVE I DANMARK.	19

1. Indledning

Denne standard er en del af det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift (i det følgende benævnt "den danske ordning").

Standarden fastlægger den danske ordnings kriterier for bæredygtig skovdrift, samt krav til planlægning og registrering. Standarden er normativ for alle skovejere, der ønsker deres skov certificeret under den danske ordning.

Denne version af standarden er resultatet af anden obligatoriske revision. PEFC Danmark fik godkendt sin ordning under PEFC første gang i 2002 og første revision af standarden blev godkendt i marts 2008.

Der er ved revisionen taget udgangspunkt i den gældende standard og de erfaringer som er opnået ved brug af standarden i praksis. Standarden er endvidere gennemarbejdet i forhold til at kunne opfylde PEFC Internationals nye krav til bæredygtig skovdrift defineret i Sustainable forest management (PEFC ST 1003:2010).

2. Anvendelsesområde:

Standarden kan anvendes til certificering af alle typer og størrelser af skovejendomme i Danmark.

Skovejere kan enten ansøge om individuel certificering af deres skovejendom eller certificering gennem en gruppe (gruppecertificering).

Standardens kriterier er gældende for følgende arealtyper:

- fredskovspligtige skovarealer
- andre skovbevoksede arealer
- ubevoksede naturarealer, der udgør en integreret del af skoven eller skovejendommen

Standardens kriterier er IKKE gældende for følgende arealtyper:

- landbrugsjord i omdrift
- haver og gårdspladser tilhørende ejendommen

Som udgangspunkt skal hele det certificerbare areal på en skovejendom indgå i certificeringen.

Ejeren kan vælge at opdele sin skovejendom i forvaltningsenheder, hvoraf kun en del indgår i certificeringen. Skovejendommens sammenhængende skovbevoksede arealer kan ikke opdeles i forskellige forvaltningsenheder og skal certificeres samlet. Afgrænsningen mellem forvaltningsenhederne skal tydeligt fremgå af kort. Vælger en ejer kun at lade dele af sit certificerbare areal certificere stilles yderligere krav til dokumentation for sporbarhed.

Standarden skal implementeres på den enkelte skovejendom ved:

- individuel certificering af skovejendommen, eller
- gruppecertificering gennem en gruppe

Kravene til gruppecertificering af skovdrift er beskrevet i "*PEFC Danmarks krav til gruppecertificering af bæredygtig skovdrift – PEFC DK 003-4*".

3. Referencer

Den danske skovstandard er baseret på:

- Sustainable forest management (PEFC ST 1003:2010)
- Praktiske erfaringer opnået gennem anvendelsen af skovstandarden de seneste 5 år
- Ny viden

4. Definitioner

Til brug for denne standard anvendes definitioner givet i ”*Ordliste og definitioner – PEFC DK 007-2*”.

5. Skovejerens ansvar ved certificering

Certificering af skovdriften bekræftes med en aftale mellem skovejeren og certificeringsorganet /gruppelederen med en gyldighed på mindst 1 år og maksimalt 3 år.

Skovejeren forpligter sig ved aftalen til at acceptere og overholde følgende:

- 1) PEFC Danmarks skovstandard
- 2) Relevante love og bestemmelser som regulerer skovdriften i Danmark. Minimumsliste over relevant lovgivning findes i bilag 1
- 3) Kontrol gennem tredjepartsaudit fra et certificeringsorgan

Skovejeren skal kunne dokumentere ejerskab af de arealer som indgår i certificeringen. Tvivlsspørgsmål kan dokumenteres via den statslige database (OIS) eller via udskrift fra tingbogen.

6. Generelle retningslinier for skovdriften

Målsætningen for den danske PEFC skovstandard er gennem certificering af skove at fremme en bæredygtig udvikling og drift af de danske skove, under et balanceret hensyn til både de økonomiske, økologiske og sociale aspekter ved skovdriften.

Til det formål er PEFC Danmarks skovstandard opdelt i 4 hovedafsnit, hvor der for hvert hovedafsnit er beskrevet detaljerede kriterier, der skal efterleves i certificerede skove.

- 1) Et skovdyrkningsafsnit med kriterier for bl.a. foryngelsesformer, træartsvalg og andre aspekter tæt knyttet til forvaltningen af skovenes træproduktion.
- 2) Et miljø- og biodiversitetsafsnit med kriterier for bevarelse og udvikling af skovens biodiversitet, naturværdier, miljøbeskyttelse, vildtforvaltning samt landskabelige og kulturhistoriske værdier.
- 3) Et socialt afsnit med kriterier vedrørende friluftsliv, dialog med lokalsamfundet samt ansattes rettigheder og uddannelse.
- 4) Et planlægningsafsnit med krav til formulering af driftsformål samt registreringer og dokumentation af driften.

Tilsammen udgør kriterierne fundamentet for en langsigtet bæredygtig drift af PEFC certificerede skove, hvor der sikres en balance mellem hensynene til skovens stabilitet, produktion af træ og andre goder, driftsøkonomi, miljøbeskyttelse, biologisk mangfoldighed, landskab- og kulturhistorie samt sociale hensyn. Kriterierne og de indikatorer som knytter sig til dem, sikrer desuden, at den bæredygtige skovdrift kan dokumenteres overfor en forstkyndig auditor og i sidste ende markedet og forbrugeren.

Som skovejer skal man være opmærksom på, at der stilles mere vidtgående krav til skovdriften og dokumentationen af denne i PEFC certificerede skove, end hvad opfyldelsen af dansk lovgivning kræver.

Efterlevelse af de definerede kriterier for skovdriften sikrer en opfyldelse af standardens målsætning. Til gengæld er der så vidt muligt tilstræbt metodefrihed i skovdriften, der sikrer at standarden kan fungere efter hensigten og sikrer en bæredygtig skovdrift med udgangspunkt i lokale dyrkningsforudsætninger, tilstand og forskelle i ejendomsstruktur.

I det efterfølgende gives en generel beskrivelse af den certificerede skovdrift, som udgør den overordnede ramme. Detaljerne fremgår af det enkelte kriterium.

Skovdriften skal tilrettelægges, så der sikres et langsigtet, stabilt skovklima. Her er en betydelig frihed i valg af fremtidige foryngelsesformer væsentlig, til gavn for både skovenes produktion og øvrige funktioner. Derfor står foryngelsesfasen centralt i skovstandarden.

Foryngelsen af en given bevoksning skal principielt kunne ske uden, at skovklimaet og skovens stabilitet forringes varigt. Standarden forudsætter, at der anvendes foryngelsesformer, der sikrer vedvarende skovdække, hvor det er skovdyrkningsmæssigt og økonomisk forsvarligt. Hvor der ikke kan gennemføres en forsvarlig selvforyngelse kan der anvendes andre foryngelsesformer. Herunder kan den certificerede ejendom anvende renafrifter under hensyn til de krav standardens stiller hertil. Standarden stiller krav om en hurtig reetablering af skovklimaet efter afdrift, samt at skovejeren entydigt forbedrer den fremtidige stabilitet af skoven og skovdriftens fleksibilitet.

Der er visse rammer for træartsvalget i certificerede skove. For at skabe en variation i skovens fremtidige udbud af træ og i levestederne for dyr og planter samt en stabil og modstandsdygtig skov, skal der opbygges en struktur, så skoven består af forskellige træarter i forskellige aldre. Standarden opstiller konkrete måltal, vurderet på indblandingsprocenten, for fremme af naturligt hjemmehørende træarter på henholdsvis dårlige og gode jorde. Formålet er at sikre den flora og fauna, der gennem lang tid er tilpasset disse træarter. Med brugen af indblandingsprocenten tager standarden eksplicit hånd om udfordringerne vest for israndslinien. I lighed hermed skal andre busk- og træarter end hovedtræarten fremmes ved udrensning og tynding, hvor dette er økonomisk forsvarligt, og hvor arterne kan indgå i den fremtidige bevoksningsstruktur, for eksempel skal naturligt opvækst i bevoksningshuller efterlades.

Det er muligt at anvende 10% af det skovbevoksede areal til intensive driftsformer (f.eks. juletræer og klippegrønt). Standarden stiller krav ved anlæggelse af nye intensivt drevne arealer samt til anvendelsen af gødning og pesticider.

Udenfor de intensivt drevne arealer skal anvendelsen af gødning udfases, og brugen af sprøjtemidler skal minimeres. Standarden opstiller præcise kriterier for under hvilke forhold anvendelse af sprøjtemidler kan forekomme.

Standarden indeholder et antal kriterier, der skal sikre, at skovdriften beskytter og fremmer en række miljøgoder, herunder biodiversiteten. Det gælder beskyttelse af særligt sårbare områder, etablering og bevarelse af stabile skovbryn med et højt indhold af hjemmehørende træarter og buske, samt særligt forøgelse af mængden af dødt ved og gamle træer og beskyttelsen af eksisterende karakteristiske gamle træer.

Standarden introducerer biodiversitetsarealer som en central del af PEFC's skovstandard. Der skal udlægges 7,5% af det certificerede areal til biodiversitetsarealer i områder med særlige biologiske værdier eller med potentiale for at udvikle sådanne værdier. Arealet kan omfatte alt fra urørt skov til lysåbne naturtyper med kontinuerlig pleje. I standarden er opstillet kriterier for hvilke arealer, der kan eller skal inkluderes under hensyn til tilstanden på den enkelte ejendom.

Standarden har også fokus på de ansatte i skovbruget og samspillet med omverdenen generelt. Der skal herunder sikres gode arbejdsforhold og der stilles krav til de ansattes efteruddannelse og viden om skovstandarden. Skovenes betydning for befolkningens friluftsliv er et væsentligt velfærdsgode, og denne funktion styrkes gennem dialog med omverden samt sikring af gode adgangsforhold og friluftsværdier i de certificerede skove.

Skovdriften skal omfatte en cyklus af opgørelser og planlægning, implementering, overvågning og evaluering som gør det muligt at vurdere de sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser for skovdriften. Derfor rummer standarden en række krav til bl.a. registreringer og dokumentation, som skal udgøre grundlaget for denne vurdering. Det er samtidig grundlaget for en korrekt og enkel auditering af skovdriften og sikrer en høj troværdighed og kvalitet i grundlaget for enhver PEFC certificering.

7. Kriterier og indikatorer for bæredygtig skovdrift

I dette afsnit defineres PEFC Danmarks kriterier for bæredygtig skovdrift i Danmark. Kriterierne er inddelt i følgende fire underafsnit:

1. Skovdyrkning
2. Miljø og biodiversitet
3. Social
4. Planlægning

Strukturen af kriterierne er bygget op således:

X. – er den overordnede gruppering af kriterierne (afsnit).

X.1 – er kriterierne for bæredygtig skovdrift defineret af PEFC Danmark.

I X.1.1 – er indikator og/eller verifikator hørende til det ovenstående kriterium.

1. Skovdyrkning

Skovdrift generelt:

- 1.1. Driften af skoven skal tilrettelægges med henblik på at sikre og forbedre skovens ressourcer, herunder skovens evne til på lang sigt at producere en bred vifte af skovprodukter og andre funktioner af værdi under hensyntagen til skovarealets forskellige anvendelsesmåder og funktioner. Driften skal endvidere tilrettelægges med henblik på at minimere risikoen for forarmning af og skader på skovøkosystemet.

I.1.1.1 Vurdering af ejerens politik og målsætning

I.1.1.2 Planlægning som beskrevet i afsnit 4 er gennemført.

- 1.2. Skovens langsigtede, stabile skovklima skal sikres og løbende forbedres. Skovdyrkning skal derfor grundlæggende sikre, at der skabes større frihed i valget af fremtidige foryngelsesformer. Dette skal ske på følgende måder:

- fastholdelse af tilstrækkelig vedmasse på ejendommens skovbevoksede areal.
- der anvendes foryngelsesformer, der hurtigt og sikkert etablerer en brugbar foryngelse. Dette er ikke til hinder for at der på egnede arealer kan anvendes naturlig succession.
- der anvendes foryngelsesformer, der sikrer vedvarende skovdække, hvor det er skovdyrkningsmæssigt muligt og vurderes økonomisk forsvarligt.
- hvor der ikke på forsvarlig vis kan anvendes foryngelsesformer, der sikrer vedvarende skovdække, kan der anvendes renafrifter.
- hvor der anvendes renafrifter skal disse have en udformning og en størrelse, der sikrer, at den efterfølgende kultur har en hurtig etablering og at skovklimaet og omkringliggende bevoksningers stabilitet ikke kompromitteres. Renafrifter må ikke foretages, hvor der er en biologisk rig natur knyttet til kontinuitet i skovdække og/eller stabil hydrologi. Særligt størrelsen og anvendelsen af renafrifter skal kunne begrundes.
- efter renafrifter skal foryngelsens struktur, størrelse og træartsvalget, tilpasses skovens udstrækning og bevoksningsstruktur, så der fremadrettet skabes mulighed for et vedvarende skovklima og en god hugstrækkefølge. Ligeledes skal der ved tilplantningen tages hensyn til natur- og kulturværdier. Foryngelsen skal ske indenfor 3 vækstsæsoner.
- forarmede områder i skoven skal så vidt muligt søges genoprettet gennem de skovdyrkningsmæssige tiltag

Dette er ikke til hinder for inden for skovlovens bestemmelser og dispensationsmuligheder at etablere og drive åbne naturarealer, arealer med stævningdrift, skovgræsning og arealer med intensive driftsformer samt anden særlig drift.

I.1.2.1 Anvendelsen af selvfor yngelse og øvrige foryngelsesformer der sikrer et vedvarende skovdække, vurderes og begrundes ud fra kulturregistreringerne.

I.1.2.2 Anvendelsen af renafrifter vurderes på baggrund af besigtigelse af kulturarealer og begrundes ud fra kulturregistreringerne.

I.1.2.3 Vurdering af balance mellem hugst og tilvækst

I.1.2.4 Vurdering af kulturregistreringer sammenholdt med ejendommens træartsfordeling

- 1.3. Tilplantning af opgivne landbrugsarealer og andre åbne arealer i eller i tilknytning til skoven skal overvejes i de tilfælde, hvor det vil kunne tilføre økonomisk, social, kulturel eller økologisk værdi uden at skade andre værdier væsentligt.
- I.1.3.1 Værdien ved tilplantning af opgivne landbrugsarealer og andre åbne arealer i eller i tilknytning til skoven er overvejende.
- 1.4. Udnyttelse af skovens ressourcer – både vedproduktionen og andre produkter fra skoven – skal ske på en måde så det ikke påvirker det langsigtede dyrkningspotentiale. For vedproduktionen er dette sikret hvis de øvrige krav i standarden er opfyldt. Såfremt andre produkter fra skoven udnyttes kommercielt skal ejeren have etableret retningslinier for driften der sikrer, at den ikke påvirker det langsigtede dyrkningspotentiale.
- I.1.4.1 Vurdering af retningslinier for udnyttelse af andre produkter fra skoven, såfremt en sådan udnyttelse finder sted kommercielt.
- 1.5. Intensive driftsformer kan anvendes på maksimalt 10 % af ejendommens skovbevoksede areal. Det er tilladt at have intensive driftsformer på op til 15 % af ejendommens skovbevoksede areal indtil 10 år efter standardens ikrafttræden (for gældende certifikater) eller 10 år fra første udstedelse af nye certifikater, således at de intensivt drevne arealer efter 10 år fra standardens ikrafttræden (gældende certifikater) eller fra første certificering maksimalt udgør 10 % af skovarealet. Der skal inden for certifikatets første gyldighedsperiode foreligge en plan for udfasningen. Produktionen fra de intensivt drevne arealer kan ikke afsættes som PEFC certificeret. Dog vil vedproduktionen fra juletræs- og pyntegrøntsarealer blive anset som almindelig drift og vedproduktionen herfra kan afsættes som PEFC certificeret.
- I.1.5.1 Areal med intensive driftsformer overstiger ikke 10 % af ejendommens skovbevoksede areal dog under hensyntagen til I.1.5.2.
- I.1.5.2 Såfremt der findes mellem 10 og 15 % af ejendommens skovbevoksede areal med intensive driftsformer foreligger der en plan for udfasning af arealer med intensive driftsformer så de 10 år efter standardens ikrafttræden (gældende certifikater) eller fra første certificering maksimalt udgør 10 % af ejendommens skovbevoksede areal.
- 1.6. De intensivt drevne arealer udvikles i natur- og miljøvenlig retning således at:
- anvendelsen af pesticider og gødning er minimal og miljøforsvarlig
  - ved placering af nye intensivt drevne arealer skal der tages hensyn til § 3 arealer og øvrige naturværdier
  - gentilplantning og placering af nye intensivt drevne arealer må aldrig ske tættere end 10 meter fra § 3 arealer og vandløb.
  - midler på WHO's liste¹ over type 1A og 1B pesticider, klorerede kulbrinter og andre meget giftige pesticider, hvis derivater forbliver biologisk aktive, samt andre pesticider som er forbudte ifølge internationale aftaler² må ikke anvendes.
- I.1.6.1 Vurdering af om gødningsforbruget på de intensivt drevne arealer er minimeret foretages på baggrund af gødningsplanen.
- I.1.6.2 Vurdering af om forbruget af pesticider på de intensivt drevne arealer er minimeret foretages på baggrund af sprøjtejournal.
- I.1.6.3 Vurdering af benyttede aktive stoffer.
- I.1.6.4 Vurdering af nye intensivt drevne arealers placering.
- 1.7. På ikke intensivt drevne arealer skal anvendelsen af gødning udfases gennem tilpasning af dyrkningsystemerne således at:
- anvendelse af gødning uden for de intensivt drevne arealer ikke forekommer, hvor der er særlige naturhensyn knyttet til arealets næringsfattige tilstand.
  - gødning kun må anvendes i forbindelse med kulturetablering på næringsfattige lokaliteter, hvor nåletræsarealer skal konverteres til løvtræsarealer og hvor det er kritisk i forhold til at etablere en brugbar kultur. Der skal her tages hensyn til (indregnes) det bidrag, som tilføres fra omgivelserne

---

¹ Link til WHO's liste over type 1a og 1b pesticider: <http://www.wpro.who.int/hse/pages/wholistpertype.html>

² Link til Stockholm Konventionen af 2001 om persistente organiske forurenere og andre organiske forurenere: <http://www.pops.int/documents/pops/default.htm>

- dyrkningssystemerne tilpasses således, at der ikke skal anvendes gødning (eller tilbageføres aske). Undtagelse herfra skal dækkes af en ekspertudtalelse fra en ekspert med kendskab til biologiske systemer.
  - I.1.7.1 Vurdering af gødningsforbruget på ejendommen foretages på baggrund af gødningsplanen.
  - I.1.7.2 Vurdering af eventuel ekspertudtalelse
- 1.8. På ikke intensivt drevne arealer skal anvendelsen af pesticider (herunder rodenticider) minimeres. Skovdyrkningsmæssige alternativer og biologiske midler foretrækkes frem for brug af kemiske pesticider og rodenticider. Hvor der anvendes pesticider gælder følgende:
  - plantevækst der truer etableringen af en brugbar foryngelse må undtagelsesvis bekæmpes med pesticider
  - jord- og hormonmidler må ikke anvendes
  - pesticider kan undtagelsesvis anvendes til bekæmpelse af invasive arter og skadevoldere, hvor der er et veldokumenteret behov
  - hvor der anvendes pesticider og rodenticider er denne brug minimal og miljøforsvarlig og skal begrundes.
  - midler på WHO's liste over type 1A og 1B pesticider, klorerede kulbrinter og andre meget giftige pesticider, hvis derivater forbliver biologisk aktive, samt andre pesticider som er forbudte ifølge internationale aftaler må ikke anvendes.
    - I.1.8.1 Vurdering af pesticidforbruget på ejendommen foretages på baggrund af sprøjtejournalen og sammenholdes med kulturregistreringer og begrundelser for anvendelsen.
- 1.9. På de ikke intensivt drevne arealer skal jordbearbejdning begrænses af hensyn til jordbundens svampe, plante og dyreliv således at:
  - overfladisk jordbehandling må anvendes på maksimalt 70% af kulturarealet, hvor det er nødvendigt for at sikre foryngelsen eller et træartsskifte, dog således at der sikres ubehandlede flader om frøtræer, langs skovbryn, på våde arealer og ved andre biologisk værdifulde biotoper
  - dybtgrundet jordbehandling må kun finde sted punkt og stribevis.
  - punkt og stribevis behandling må kun anvendes med en intensitet som almindelig planteafstand vil kræve.
  - stødoptagning og dybdepløjning er ikke tilladt.
  - der skal kunne anføres en begrundelse for metodevalget.
    - I.1.9.1 Opgørelse af andel jordbearbejdede arealer med angivelse af metode jf. kulturregistreringerne.
    - I.1.9.2 Vurdering af begrundelser for metodevalg
    - I.1.9.3 Overfladisk jordbehandlede arealer udgør ikke mere en 70% af bevoksningens samlede areal

Træartsvalg:

- 1.10. Anvendelsen af hjemmehørende arter skal fremmes, således at ejendommens skovbevoksede areal udgøres af en andel på minimum 20% og 55% hjemmehørende træarter på hhv. magre og gode jorder. Procentsatserne opgøres på baggrund af træarternes registrerede indblandingsprocenter.
  - I.1.10.1 Stigende anvendelse - op til min. 20 % på magre jorde og op til min. 55% på gode jorde - af hjemmehørende arter.
  - I.1.10.2 Vurdering af kulturregistreringerne.
- 1.11. Ikke-hjemmehørende træarter må kun anvendes, hvor de ikke truer væsentlige naturværdier og er lokalitetstilpassede. Følgende arealer må ikke konverteres til ikke-hjemmehørende arter:
  - Bevoksninger med en alder der væsentligt overstiger normal omdriftsalder for arten og/eller
  - Bevoksninger med en biologisk rig natur knyttet til kontinuitet i skovdække og/eller stabil hydrologi, samt
  - Arealer med hjemmehørende træarter som kan fungere som bufferzone eller kan skabe sammenhæng mellem bevoksninger nævnt i de to foregående punkter

Såfremt der konverteres arealer med hjemmehørende arter til ikke-hjemmehørende arter skal der forud herfor være gennemført en kortlægning af arealer med hjemmehørende arter som ikke må konverteres til ikke hjemmehørende arter.

I.1.11.1 Vurdering af anvendelsen af ikke-hjemmehørende arter på baggrund af kulturregistreringerne og udpegning af arealer der ikke må konverteres.

1.12. Der må ikke anvendes genmodificeret plantemateriale. Ligeledes må der ikke anvendes kloner som hovedtræart på mere end 5% af det bevoksede areal.

I.1.12.1 Vurdering af anvendt plantemateriale på baggrund af kulturregistreringerne.

2. Miljø og biodiversitet

Biodiversitet og naturværdier:

2.1. Der skal opbygges en struktur i skoven, så den består af forskellige træarter i forskellige aldre for at skabe en variation af levesteder, samt en stabil og modstandsdygtig skov. Ved udrensninger og tyndinger skal andre træ- og buskarter end hovedtræarten fremmes, hvor dette er økonomisk forsvarligt, og hvor disse med fordel kan indgå i bevoksningsstrukturen.

I.2.1.1 Vurdering af om andre træarter end hovedtræarten fremmes hvor dette er fordelagtigt.

I.2.1.2 Vurdering af træarts- og aldersklassedeling vha. bevoksningslisten.

I.2.1.3 Vurdering af om træartsvalget er afstemt med evt. eksisterende jordbundskortlægning – Forstlig lokalitets kortlægning eller andre jordbundsundersøgelser.

2.2. Stævningssskove og andre arealer med gamle driftsformer af væsentlig kulturhistorisk, biologisk eller landskabelig værdi skal bevares, således at de nævnte værdier opretholdes eller fremmes. Til gamle driftsformer hører: stævning, græsningsskov, slet eller græsning af skoveng, egekrat og plukhugst.

I.2.2.1 Vurdering af tilstand og drift af stævningssskove, samt andre arealer med gamle driftsformer

2.3. Skovdyrkingen skal medvirke til løbende at skabe store gamle træer og dødt ved i skoven for at tilgodese en biologisk mangfoldighed. Ved foryngelsehugster efterlades min. 5 træer eller ca. 10 m³ ved på roden pr. ha i produktionsskoven til naturlig henfald og død (redetræer, hule træer og dødt ved). Valget af disse træer skal foretages, så evighedstræerne udgøres af langsigtede stabile arter og individer typisk fra overstandermassen. Evighedstræerne kan samles i en eller flere grupper i bevoksningsstrukturen. Evighedstræerne kan erstattes af 5 højstubs i de tilfælde, hvor der ikke findes egnede stabile individer. I mellemaldrende og ældre tyndingsbevoksninger skal der efterlades min. 3 højstubs (så høje som muligt) eller min. 3 liggende træer i alt. pr. ha. Herudover skal eksisterende træruiner og liggende træer under naturlig nedbrydning bevares og beskyttes.

I.2.3.1 Der er efterladt min. 5 træer eller min. 10 m³ ved på roden pr. ha i produktionsskoven til naturlig henfald og død.

I.2.3.2 Der er efterladt min. 3 højstubs eller 3 liggende træer i alt pr. ha i mellemaldrende og ældre tyndingsbevoksninger.

I.2.3.3 Eksisterende træruiner og liggende træer under naturlig nedbrydning er bevaret og beskyttet.

2.4. Der skal som minimum udlægges 7,5% af ejendommens samlede certificerede areal til biodiversitetsarealer, herunder urørt skov. Biodiversitetsarealer skal fortrinsvis udlægges, hvor:

- bevaring af enestående biologiske værdier forudsætter at arealet lades urørt eller plejes hvis nødvendigt for at bevare eller forbedre naturværdierne
- hvor biodiversitetsarealerne herunder urørt skov mest hensigtsmæssig understøtter netværk (f.eks. korridorer) i landskabet
- hvor det i øvrigt ud fra en overordnet økologisk, økonomisk og social afvejning findes hensigtsmæssigt.

Biodiversitetsarealerne kan ikke udelukkende bestå af lysåbne naturtyper. Hvor der på certificeringstidspunktet findes arealer med urørt skov eller biologisk særlig værdifuld skov

- med meget lang kontinuitet, skal disse arealer bevares og udlægges inden for 7,5% grænsen. Arealer der en gang er udlagt som urørt skov, kan ikke erstattes af anden driftsform.
- I.2.4.1 Vurdering af om arealerne er udlagt efter retningslinierne og forvaltes efter plejeplanen.
  - I.2.4.2 Biodiversitetsarealet, herunder arealer med urørt skov, udgør min. 7,5% af det samlede certificerede areal.
  - I.2.4.3 Arealer hvor der på certificeringstidspunktet er urørt skov eller usædvanlig gammel skov er dette en del af de 7,5 % udlagte arealer.
- 2.5. Stabile skovbryn med højt indhold af hjemmehørende træer og buske skal bevares og udvikles. Hvor disse ikke findes skal de etableres ved foryngelse af bevoksningen.
- I.2.5.1 De indre og ydre bryn er bevaret og der tages hensyn til dem i driften.
  - I.2.5.2 Etablering af skovbryn finder sted langs ydre og indre randzoner.
- 2.6. Karakteristiske gamle træer skal bevares. Ved planlægning og pleje af bevoksninger skal disse træer sikres tilstrækkelig med lystilgang.
- I.2.6.1 Gamle karakteristiske træer er bevaret og ved arronderingstilplantning sikret tilstrækkelig lystilgang.
- 2.7. Sjældne, naturligt hjemmehørende arter, herunder arter på rødlisten³, skal beskyttes eller fremmes og må ikke udnyttes kommercielt
- I.2.7.1 Registreringer af naturværdier er gennemført og der tages hensyn hertil i driften.
- 2.8. Belastende aktiviteter skal reguleres for at beskytte særligt sårbare områder og arter.
- I.2.8.1 Registreringer af naturværdier er gennemført og der tages hensyn hertil i reguleringen af belastende aktiviteter.
- 2.9. Søer, vandløb, moser, heder, strandenge eller strandsumpe, ferske enge og overdrev, der hører til skoven og som er ændret gennem dræning eller andre indgreb, skal tilstræbes tilbageført under hensyntagen til de økonomiske konsekvenser, herunder nabobevoksningernes stabilitet. En fremgang i disse naturtypers areal bør, hvis potentialet findes, ske inden for hver femårs periode. Dræning af ikke tidligere drænede arealer må ikke forekomme.
- I.2.9.1 Vurdering af gennemførte dræningsaktiviteter.
  - I.2.9.2 Vurdering af naturtypernes udvikling.

Miljøbeskyttelse:

- 2.10. Der skal anvendes hugst-, transport- og foryngelsesteknikker, der skåner lokaliteten og bevoksningen med henblik på at sikre en gunstig jordbundstilstand og undgå skader på sjældne, følsomme og særlige økosystemer og genetiske reserver. Færdsel i skoven udføres så skader minimeres. I særdeleshed skal betydende køreskader undgås, bl.a. gennem anvendelse af lokalitetstilpasset maskinvalg og/eller permanente kørespor og tidspunktet operation gennemføres på.
- I.2.10.1 Vurdering af anvendte hugst-, transport- og foryngelsesteknikker.
  - I.2.10.2 Vurdering af anvendelse og placering af eventuelle kørespor
- 2.11. Ved anlæg af skovveje, overkørsler og andre infrastrukturer i skoven skal det sikres, at vandmiljøet ikke påvirkes negativt og at det naturlige niveau og de naturlige funktioner for vandløb bevares. Endvidere skal det sikres at så små arealer som muligt eksponeres. Passende dræning af nyanlagte veje skal sikres og vedligeholdes
- I.2.11.1 Det naturlige niveau og de naturlige funktioner af vandløb er bevaret ved anlæg af veje, broer og andre infrastrukturer
  - I.2.11.2 Der er sikret passende dræning ved nyanlagte veje
- 2.12. Spild af olie og andre miljøskadelige stoffer under skovdriftsaktiviteter og deponering af affald på skovarealer skal altid undgås.

---

³ Rødlisten: http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/National_naturbeskyttelse/Arter/Roedlisten/

I.2.12.1 Vurdering af omfanget af spild af olie og andre miljøskadelige stoffer og affaldsdeponering i skoven.

2.13. Invasive arter⁴ skal bekæmpes hvor det er økonomisk og praktisk muligt og særligt på de udlagte biodiversitetsarealer herunder i urørt skov. Skovejeren skal være bekendt med "sortlisten"⁵ og arter opført herpå må ikke introduceres/ indføres.

I.2.13.1 Vurderingen af indsatsen for bekæmpelse af invasive arter

2.14. Skovens sundhed og vitalitet skal regelmæssigt overvåges i forhold til udefrakommende faktorer så som sygdomme, skadedyr, overgræsning, brand eller skader forårsaget af klimatiske faktorer, der kan påvirke skovens sundhed og vitalitet. Ved konstatering af skader forårsaget af sådanne faktorer skal effekten af disse på skovdriften vurderes. Som grundlag for vurderingen kan anvendes data fra den nationale overvågning af skovene (NFI) om skoves aktuelle tilstand og mulige trusler mod skovene og anden information fra Skov & Landskabs Videnstjeneste.

I.2.14.1 Der er gennemført regelmæssige overvågning

I.2.14.2 Ved forekomst af skader er effekten vurderet

2.15. Skovbrande skal undgås, dog kan afbrænding anvendes i de tilfælde hvor det er en del af naturplejen og nødvendigt for at opnå fastsatte mål. Brandbeskyttelsesplaner anbefales, og der bør anlægges brandbælter på udsatte steder.

I.2.15.1 Der foreligger plan for brandbeskyttelse, hvor det er relevant

Vildtforvaltning:

2.16. Hegning i skoven skal ske på en måde, der ikke lukker for faunavandring. Hegn skal nedtages efter endt brug.

I.2.16.1 Vurdering af hegningspraksis.

2.17. Vildtforvaltningen skal udføres, så flersidigheden i skovdriften sikres, herunder det lokalitetstilpassede træartsvalg samt mulighederne for selv- og naturforyngelse.

I.2.17.1 Vurdering af vildttrykkets påvirkning af foryngelsesmulighederne.

2.18. Vildtagre skal placeres hvor særlige vildtforvaltningsmæssige grunde taler for det. Vildtagre må ikke placeres på områder med beskyttede naturtyper. Vildtagre som er afhængige af løbende tilførsel af gødning og/eller pesticider eller omlægges regelmæssigt (max hvert 5 år) skal opgøres som en del af det intensivt drevne areal.

I.2.18.1 Vurdering af placering og drift af vildtagre

3. Social – friluftsliv, uddannelse og ansattes rettigheder

Friluftsliv:

3.1. Der skal sikres gode muligheder for friluftsliv og naturoplevelser i skoven under hensyntagen til størrelsen af den enkelte skov, blandt andet ved gode adgangsforhold, herunder opretholdelse og eventuelt etablering af veje og stier, friholdelse af udsigtspunkter for opvækst og eventuelt udpegning af områder af særligt rekreativ værdi. Planlægningen for friluftslivet skal ske med respekt for ejendomsretten.

I.3.1.1 Registreringer af skovens adgangsforhold, eksisterende veje og større stier samt særlige anlæg for friluftslivet er gennemført.

I.3.1.2 Vurdering af mulighederne for friluftsliv og naturoplevelser.

I.3.1.3 Ved omlægning af skovens infrastruktur tages der hensyn til friluftslivet.

3.2. Information om muligheder for adgang og friluftsliv i skoven skal være let tilgængeligt for offentligheden.

I.3.2.1 Information om adgang og muligheder for friluftsliv er let tilgængeligt.

3.3. Skovbruget – ejer og medarbejdere - skal være villige til at indgå i dialog med brugere og lokalsamfundet bl.a. med henblik på at sikre en fornuftig:

---

⁴ Invasive arter: <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/invasivearter/>

⁵ Sortlisten: <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/invasivearter/Arter/Sortlisten/>

- planlægning og udfoldelse af friluftsliv i skoven.
  - udnyttelse af viden om skovens natur- og kulturhistorie.
- I.3.3.1 Registrering af afholdte arrangementer, ekskursioner, møder og skriftlige henvendelse fra brugere og andre eksterne parter m.v. er gennemført.

Landskab og kulturhistorie:

- 3.4. Der skal tages hensyn til fortidsminder og kulturhistoriske spor i driften og det skal sikres, at disse bevares.
- I.3.4.1 Registreringer af kulturspor og fortidsminder er gennemført og anvendt i planlægningen
- 3.5. Skovens landskabsæstetiske funktioner fx markante træer og udsigtspunkter, skal løbende sikres og forbedres.
- I.3.5.1 Der er taget hensyn til skovens landskabsæstetiske funktioner i planlægningen.

Uddannelse og information:

- 3.6. Skovejeren skal overvåge og føre tilsyn med skovdriften og herunder sikre, at de ansatte har de fornødne kvalifikationer til at varetage deres arbejdsopgaver sikkert og kvalificeret samt overholder de gældende retningslinier for skovdriften samt lovgivningen, herunder arbejdsmiljølovgivningen. Skovejeren skal løbende sikre den nødvendige efteruddannelse af ansatte i forhold til gennemførelsen af en bæredygtig drift.
- I.3.6.1 Der foreligger dokumentation for uddannelse af ansatte i forhold til gennemførelse af en bæredygtig skovdrift.
- I.3.6.2 Vurdering af skovejerens overvågning og tilsyn med skovdriften.
- I.3.6.3 Dokumentation for gennemført efteruddannelse af relevans for skovstandard.
- 3.7. Brug af pesticider, herunder rodenticider, skal følge de instruktioner der er givet af producenten og skal gennemføres med det korrekte udstyr og den korrekte uddannelse.
- I.3.7.1 Brugen af pesticider herunder rodenticider følger instruktioner fra producenten og der anvendes korrekt udstyr.
- I.3.7.2 Der foreligger dokumentation for at personer der udbringer pesticider herunder rodenticider har den korrekte uddannelse.
- 3.8. Skovejeren skal i forbindelse med driften sikre at opgaver gennemført af medarbejdere og specialmaskinførere finder sted i overensstemmelse med kravene til bæredygtig skovdrift. Dette sikres ved at de for den pågældende opgave, relevante dele af politik og målsætning er kendt og overholdes af medarbejdere og specialmaskinførere. Ansatte og specialmaskinførere skal endvidere have adgang til den skriftlige dokumentation som er relevant for deres opgaveløsning, herunder til de registrerede natur-, kultur- og friluftsværdier. Derudover skal de altid besidde den for opgaven relevante viden. Ejeren skal herunder sikre at specialmaskinførere som minimum er i besiddelse af kompetencer som listet i bilag 2.
- I.3.8.1 Ejer, fastansatte skovarbejdere og specialmaskinførere udviser en generel viden om PEFC skovstandard og de deraf afledte hensyn i skovdriften, som er relevant for deres funktion.
- I.3.8.2 Ansatte og specialmaskinførere har kendskab og adgang til den skriftlige dokumentation.
- I.3.8.3 Vurdering af specialmaskinføreres kompetencer i forhold til bilag 2.
- 3.9. Andre entreprenører og brugere af skoven f.eks. jægere, brændesankere, arrangører af friluftaktiviteter mv. skal have konkret information om beskyttelser og udpegninger, såfremt aktiviteten vurderes at kunne påvirke disse. F.eks. skal en brændesanker der skover træ i en mellemaldrende bevoksning kunne demonstrere viden der er relevant i den pågældende bevoksning, så som beskyttelse af et fortidsminde og naturværdier.
- I.3.9.1 Entreprenører og brugere af skoven har modtaget relevant information om beskyttelse og udpegninger og udviser viden om de relevante elementer.
- 3.10. Skovejeren skal være villig til i rimeligt omfang at stille arealer og viden til rådighed for forskningsaktiviteter og dataindsamling ved henvendelse fra forskningsinstitutioner.

- 3.11. Skovejeren skal have en procedure for at håndtere klager over forhold i skovdriften fra lokale interessenter relaterende til denne standard, således at disse søges løst mellem ejer og interessent. Kan problemet ikke løses lokalt skal klagen videresendes til certificeringsorganet for individuelt certificerede ejendomme eller til gruppelederen for ejendomme som er certificeret under en gruppe, som skal behandle klagerne ved førstkommande audit.

I.3.11.1 Modtagne klager er registreret jf. kriterium 4.4.

I.3.11.2 Klage er videresendt til certificeringsorganet eller gruppelederen, hvis problemet ikke er løst lokalt.

Ansattes rettigheder:

- 3.12. Alle kollektive aftaler skal respekteres for alle ansatte, dvs. både fastansatte, timelønnede, vikarer, sæsonarbejdere m.v. Skovdriften skal foregå i respekt for ILO-konventionerne om arbejdstagerrettigheder og arbejdsmiljø.

ILO's kerne konventioner:

- 29 om afskaffelse af tvangsarbejde
- 87 om foreningsfrihed og retten til at organisere sig
- 98 om retten til at organiserer sig og føre kollektive forhandlinger
- 100 om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere for arbejde af samme værdi
- 105 om afskaffelse af tvangsarbejde
- 111 om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv
- 138 om børnearbejde
- 182 om omgående indsats til afskaffelse af de værste former for børnearbejde

Samtlige ILO konventioner er ratificeret i Danmark

Herudover:

- 169 om oprindelige folk
- 184 om om sikkerhed og sundhed i landbruget (dækker også skov)
- ILO Code of Good Practice: Safety and Health in Forestry Work

I.3.12.1 Alle kollektive aftaler er overholdt for alle ansatte.

I.3.12.2 Skovdriften foregår i respekt for ILO konventionerne 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138, 169, 182, 184 samt ILO Code of Good Practice: Safety and Health in Forestry Work.

4. Planlægning

For at vurdere de sociale, miljømæssige og økonomiske konsekvenser for skovdriften skal ejendomme udforme og vedligeholde et skovplanlægningssystem, som er tilpasset størrelsen og brugen af skoven. Planlægningssystemet skal omfatte en cyklus af opgørelser og planlægning, implementering, overvågning og evaluering som beskrevet herunder.

Tilgængelig viden og data fra forskningsinstitutioner, skovovervågningen og andre rådgivningstjenester, skal så vidt det er relevant inddrages i forbindelse med planlægningen ligesom at tilskudsordninger henvendt til skovbruget som fremmer skovpolitiske tiltag skal overvejes.

For at tilgodese den rolle skovdriften kan spille i forhold til udvikling i landdistrikterne skal det i forbindelse med planlægningen under hensyntagen til skovens størrelse overvejes, om der er nye muligheder for beskæftigelse i skovdriften.

Afsnittet er opdelt i følgende underafsnit:

- Driftsformål
- Indledende registreringer
- Løbende registreringer
- Salg af certificeret træ
- Sporbarhed (kun ved delcertificering af en skovejendom)

Driftsformål:

- 4.1. Skovejeren skal fastsætte en målsætning for den bæredygtige skovdrift, der er i overensstemmelse med nærværende standard.

Målsætningen skal indeholde:

- en overordnet målsætning for skovejendommen
- alle væsentlige delmål og politikker for skovdriften

Indledende registreringer:

- 4.2. Som indledning til certificeringen skal gennemføres en række registreringer som opdateres periodevist min. hvert 10. år. Skovejendommens skriftlige dokumentation skal være tilgængelig for det certificeringsfirma som skal foretage auditten. Dokumentationen kan enten være i form af et IT baseret planlægningssystem, en eksisterende driftsplan, en grøn driftsplan eller lignende. Den skriftlige dokumentation skal omfatte følgende:

- a) Målsætning for skovdriften.
- b) Beskrevne fremgangsmåder for styring af alle dokumenter og registreringer, som kræves efter denne standard, således at:
  - de kan genfindes
  - de periodevis bliver gennemgået og om nødvendigt opdateret af en dertil udpeget person
  - den gyldige udgave af relevante dokumenter er tilgængelig på alle de steder, hvor der udføres handlinger, som er væsentlige for systemets funktion;
  - forældede dokumenter straks fjernes fra alle udstedelsessteder og brugssteder og i øvrigt er beskyttet mod utilsigtet brug

Fremgangsmåder og ansvar skal fastsættes og vedligeholdes med hensyntagen til oprettelse og ændring af dokumenter.

- c) En beskrevet procedure for skovejerens årlige vurdering af sin skovdrift i forhold til den fastsatte målsætning og politik, herunder beskrivelser af evt. konstaterede afvigelser fra skovstandarden.
- d) Et skovkort over de certificerede arealer. Kravene til skovkortet er:
- Afgrænsningen af de certificerede arealer skal fremgå.
  - Det skal udføres i målestok 1:4.000 – 1:10.000
  - Det skal give et rimeligt overblik over skovens inddeling i skovtyper eller bevoksninger (herunder områder med særlige naturværdier), samt veje og større stier. De enkelte delområder nummereres f.eks. efter afdeling/litra-systemet.
  - Hvert delområde beskrives med minimum følgende data:
    - Areal
    - Hovedtræart(er)
    - Væsentlige indblandingsart(er)
    - Alder eller etableringsår (evt efter faglig skøn)
    - Anvendelse af arealer, som er uden bevoksning

Der er ingen yderligere formkrav, f.eks. ikke et krav om digitalisering, til skovkortet. Et skovkort kan således bestå af et håndtegnet kort ovenpå et retvisende luffoto.

- e) Fastlæggelse af den gennemsnitlige tilladte årlige hugst i perioden
- f) Registreringer relaterende til kort af:
- Udlagte biodiversitetsarealer herunder urørt skov.
  - Tinglyste fredninger, samt Naturbeskyttelseslovens § 3 områder og eventuelt kortlagte Natura 2000 naturtyper som er registrerede hos myndighederne.
  - Øvrige naturværdier. Blandt andet områder med en stor biodiversitet eller med sjældne dyr/planter, urørt skov, arealer med gamle driftsformer, § 3 arealer som ikke er registrerede hos myndighederne og § 28 arealer af væsentligt omfang. (Kan f.eks. være en 'nøglebiotopregistrering', en 'naturværdibedømmelse' eller ejerens egen registrering af ejendommens vigtigste naturværdier).
  - Evt. områder med drikkevandsinteresser udpeget af kommunen.
  - Evt. arealer med hjemmehørende arter som ikke må konverteres til ikke hjemmehørende arter jf. kriterium 1.11.
  - Fortidsminder og kulturspor, som er registret hos myndighederne.
  - Skovens adgangsforhold (veje og større stier) samt særlige anlæg for friluftslivet (Kan f.eks. være bålsteder, primitive overnatningspladser, skovlegepladser, udsigtpunkter, P-pladser m.v.)
  - Arealer udlagt til intensive driftsformer
- g) Plejeplan for biodiversitetsarealer indeholdende som minimum:
- formålet med det udlagte areal

- tidshorisont
- beskyttelseshensyn
- nødvendige plejetiltag

h) Evt. retningslinier for udnyttelse af andre produkter fra skoven (jf. kriterium 1.4)

Løbende registreringer:

- 4.3. Dokumenterede driftsregistreringer der entydigt refererer til skovkortets opdeling:
- a) Kulturregistreringer omfattende
    - a. Arealstørrelse
    - b. Årstal
    - c. Kulturmetode – herunder evt. jordbehandling og hegning
    - d. Træarter/provenienser
    - e. Tidligere træart
  - b) Årligt forbrug af sprøjtemidler på ejendomsniveau med en registrering af de behandlede lokaliteter
  - c) Årligt gødningsforbrug på ejendomsniveau med en registrering af de behandlede lokaliteter
  - d) Årlig hugst på det certificerede areal
- 4.4. Registrering af afholdte arrangementer, ekskursioner, møder og skriftlige henvendelse fra brugere og andre eksterne parter m.v.
- 4.5. Registrering af observerede skader forårsaget af udefrakommende faktorer samt en vurdering af effekten af disse på skovdriften.

Salg af certificeret træ:

- 4.6. Det er op til skovejeren om produkterne fra det certificerede areal sælges som certificerede eller ej. Skovejeren skal aktivt sælge træet som certificeret for at opkøberen (hvad enten det er et savværk, en træhandler eller andet) kan medregne det som certificeret under deres sporbarhedscertificering jf. PEFC's sporbarhedsstandard annex 1.
- 4.7. Sælges produkter fra skoven som certificerede skal der for hver leverance gives som minimum følgende information enten via faktura, følgeseddel eller måleliste:
- Skovens navn som det fremgår af certifikatet
  - Hvilke produkter som er omfattet
  - Mængde af de leverede produkter
  - Dato/periode for levering
  - Formel erklæring om at produkterne er certificerede
  - Certifikatnummer og evt. logicenskode

Sporbarhed (gælder kun ved delcertificering af en skovejendom):

- 4.8. Skovejere som vælger kun at certificere en del af sin skovejendom skal kunne dokumentere sporbarhed for de produkter som sælges som PEFC certificerede. Som minimum skal følgende kunne dokumenteres:
- a) Skovejeren skal sikre at det certificerede råmateriale er adskilt eller tydeligt identificerbart på alle trin i produktions- eller handelsprocessen.

- b) at opkøberen, ved salg eller overførelse af certificeret materiale forsynes med dokumentation der verificerer overensstemmelse med sporbarhedskravene.
- c) Skovejeren skal sikre at dokumentation for de leverede certificerede produkter for hver leverance som minimum indeholder følgende information enten via faktura, følgeseddel eller måleliste:
  - Skovens navn som det fremgår af certifikatet
  - Hvilke produkter som er omfattet
  - Mængde af de leverede produkter
  - Dato/periode for levering
  - Formel erklæring om at produkterne er certificerede
  - Certifikatnummer og evt. logolicenskode
- d) at der er udpeget en person, der uden hensyn til andre ansvarsområder, skal have det overordnede ansvar og beføjelser over for sporbarheden.
- e) Skovejeren skal føre en registrering af alle solgte skovbaserede produkter og deres påståede oprindelse for at tilvejebringe bevis for overensstemmelse med kravene og den effektive funktion af sporbarhedsverifikationen. Organisationen skal gemme fortegnelserne i mindst 5 år.

Bilag 1 - Relevant dansk lovgivning

Linkene henviser til Retsinformation www.retsinformation.dk

[Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål](#) - Slambekendtgørelsen
[Bekendtgørelse om handel med forstligt formeringsmateriale](#)
[Bekendtgørelse af museumsloven](#)
[Ferielov](#) - Ferieloven
[Lov om arbejdsmiljø](#) – Arbejdsmiljøloven
[Lov om arbejdsret og faglige voldgiftsretter](#)
[Lov om bygningsfredning og bevaring af bygninger](#)
[Lov om jagt og vildtforvaltning](#) – Jagt- og vildtforvaltningsloven
[Lov om journal over brug af plantebeskyttelsesmidler og eftersyn af udstyr til udbringning af plantebeskyttelsesmidler i jordbruget](#)
[Lov om kemiske stoffer og produkter](#) - Kemikalieloven
[Lov om miljø og genteknologi](#) – Miljø- og genteknologiloven
[Lov om miljøbeskyttelse](#) – Miljøbeskyttelsesloven
[Lov om miljømål](#) - Miljømålsloven
[Lov om miljøvurdering af planer og programmer](#)
[Lov om naturbeskyttelse](#) - Naturbeskyttelsesloven
[Lov om okker](#) - Okkerloven
[Lov om planlægning](#) – Planloven
[Lov om Planteskadegørere](#)
[Lov om råstoffer](#) - Råstofloven
[Lov om skove](#) - Skovloven
[Lov om vandløb](#) – Vandløbsloven

Samt [Skatte og afgiftslovgivningen](#) relevant for den enkelte ejendomstype

Bilag 2 - Kompetencekrav til maskinførere der opererer i PEFC certificerede skove i Danmark.

Førere af store specialmaskiner som benyttes til opgaver vedrørende skovning, flishugst og udkørsel af træ, jordbearbejdning, sprøjtning, gødskning og grøfterensning i en PEFC certificeret skov skal være i besiddelse af følgende kundskaber:

- Generel viden om certificeringsbegrebet – hvad betyder det at en ejendom er PEFC certificeret?
- Generel viden om de lovgivningsmæssige rammer.

Førere af specialmaskiner skal i hht. kriterium 3.8 besidde den for arbejdsopgaven relevant viden og information om bæredygtig skovdrift og grønne hensyn i skovdriften. Maskinførerens viden skal omfatte:

- a) Viden om forskellige foryngelsesprincipper og den praktiske håndtering i forhold til en bæredygtig drift, herunder:
  - I. sikring af stabilitet ved brug af renafdrifter,
  - II. efterladelse af træer til naturligt henfald ved tynding og foryngelse,
  - III. fastholdelse af naturlig opvækst,
  - IV. begrænset og skånsom brug af jordbearbejdning,
  - V. fremme af andre træarter end hovedtræarten
- b) Viden om bevarelse af skoves struktur, herunder:
  - I. bevarelse af karakteristiske gamle træer og træruiner,
  - II. efterladelse og beskyttelse af dødt ved,
  - III. udlæg af biodiversitetsarealer, herunder urørt skov,
  - IV. bevarelse af ydre og indre skovbryn
- c) Viden om skovens driftsteknik, herunder:
  - I. driftstekniske metoders indvirkning på en bæredygtig drift,
  - II. Hensynsfuld kørsel i bevoksningen, herunder udlæg kørespor og evt anvendelse af permanente kørespor,
  - III. tilpasset anvendelse af gødning og pesticider,
  - IV. håndtering af lækager på maskiner
- d) Viden om skovdriftens håndtering af naturværdier, vildt, friluftsliv, kulturhistorie og andre interesser, herunder:
  - I. viden om naturværdier / nøglebiotoper,
  - II. beskyttelse af sårbare områder,
  - III. hensyn til skovens hydrologi,
  - IV. hensyn til fortidsminder og kulturspor,
  - V. hensyn til publikum og friluftsliv